Molnár Réka

Könny

Azt hittem a világon mindenről lehet írni, hogy majd erről is. Hogy a nyugalom, amely a szív közepéből sugárzik szét, és belülről simogat, mint a legpuhább selyemtakaró, magasan szárnyalni hív majd, aranyszín töredékek közé, át a világokon, a könnyen illanókon a legbelsőbb felé, amit annyira nehéz kimondani, hogy már nem is érdemes. Leírni még lehet, esetleg. Hogy felemel és kibontakoztat, hogy lesz megjelenése és kiterjedése, hogy betű lesz belőle, aztán szó és mondat, szöveg. Egybefüggő és könnyen érthető, lenyűgöző. Szép. Esztétikus. Mély. És csupa hasonló. Csupa hasonló hasztalanság. Igazán az. Hasonlítsam bomló liliomhoz, amely a Nap után sóvárog, vagy pihekönnyű tavirózsához, ami eggyé olvad a tó felszínével? Vagy ahhoz a halványkék határvonalhoz, amit az óceánok húznak oda, ahol az ég összeér a víztükörrel? Hasonlítsam mindenek alapjához, vagy ahhoz, ami azelőtt volt, hogy lett volna a minden? Ahhoz a remegéshez, ahhoz a lebegéshez, ahhoz a feszültséghez, amiről Isten már tudott, minden idők előtt, amikor még nem voltak idők? Amikor egy pontban nyugodott a teremtést követően tapasztalható világmindenség, mégis végtelen volt tágassága és nem voltak határai? Mielőtt kibomlott volna, mint az a bizonyos liliom, mielőtt Önmagából teremtett volna Önmagába, és lett volna világ, és benne alany és tárgy? Mielőtt megsokszorozódott volna, mint az arc a varázslatszerű tükörteremben, amikor még nem voltak tükrök, csak egyetlenség. Hogy írhatnék arról, amiről egyedül Isten tudott abban a szent pillanatban, és utána a pillanatok végtelenségében, és tud most és tud ma és tud mindörökké?

Eszembe jut Az élet fája, a film Terrence Malicktól, s benne az a híres, majd' negyedórás világteremtési jelenetsor, amely alá Preisner komponálta a metafizikát. Ő maga fogalmaz így egy interjúban: „A zene a film egyetlen és igaz metafizikája." És valóban. Valóban, mert hiába az a sok szín és forma és kimerevített univerzum a milliónyi csillagokkal, amelyeket Malick a magasságokba álmodott, és hiába lett este és lett reggel és első nap és második és harmadik és így tovább, nem működik. Nem elég. Nem elég, mert bár negyedórán keresztül mesél a legpompásabb képi világ megjelenítésével, kihagyja a pillanatot, a minden idők előttit, a kibomlás előttit, a teremtés előttit, amikor Istenben nyugodtak mindenek, s amelyet az sejthet meg igazán, akinek arcán

egyszer is végiggördült A könny. Lacrima. Lacrimosa – így Preisner. És ő tudja. Ő kimondhatja, hogy „A zene a film egyetlen és igaz metafizikája." Mert ott a könny az arcon, az Istent megsejtő Lélek könnye. Preisner zokog, és vele együtt zokog a Lacrimosa. Mert a szentséget a Lélek másképpen nem bírja el.

Fekszem a szőnyegen, a hátamon. Lábaimat a mellkasomhoz húzom, szorosan tartom őket a karjaimmal. Mennyi minden rejlik egyetlen mozdulatban? Elképzelem ezt a helyzetet, kívülről szemlélem magam: olyan vagyok, mint egy tojás. Vagy mint a magzat az anyaméhben. Mint az Istenben nyugvó Világmindenség a teremtés pillanata előtt. Benne nyugszok, amíg meg nem mozdulok, amíg erősen tartom magam, amíg szorosan ölelem a lábaimat, amíg figyelek. S minden mozdulat egy-egy kibomlás, egy-egy szilánk az egyetlenség szétrobbanó tükréből, egy-egy fájdalmas hasadás. Lacrima. Sírok, miközben fekszem a szőnyegen.